

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ - ΤΟ ΑΙΜΑΤΗΡΟ ΘΕΡΟΣ ΤΟΥ 1887 - Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΗΣ ΛΑΙΜΗΤΟΜΟΥ

Ε' ΠΩΣ γράφαιμε και στο προηγούμενο φύλλο, ο 'Αρτζής, βγαίνοντας απ' τη «Σαλαμάνια» για να οδηγηθή στον τόπο της εκτέλεσεως, ανα- στέναξε βλέποντας την άτιμη αυγή και είπε: — Είπε προί άκόμα... Τόσο το καλύτερο ή- μως. Θά πεθάνω με δροσιά. Κι' άφαι τότουν άωρα θάμια ήσυχος πεί!

'Ο μελλοθάνατος κακούργος, ούτε σ' αυτόν τόν ιερέα Παΐσιον, που τόν εξουσιόλησε και τόν κοινώνεισ τών άρχόντων μυστηρίων, δέν θέλησε να διολογήση τόν έγγυλιμά του.

Επίσης όταν ο 'Αρτζής είδε τόσες χιλιάδες ζώσιον ανεχεντρομένοι στο πεδιον του 'Αρξου,

γύρω στον τόπο της εκτέλεσεως, είπε: — 'Όλοι αυτοί ήρθαν να κάνουν γουστό!...

'Όταν ή άμαζα πούφεργε τόν 'Αρτζή στο μέρος της εκτέλεσεως έφτασε στο πεδιον του 'Αρξου, ο ένομοτάρχης που συνόδευε τόν κατάδικο, βλέποντας πολυσομία, είπε: — 'Όραία τελετή θάχοιμε σήμερα!

'Ο μελλοθάνατος κακούργος, τόν άκουσε αυτό. Κούνησε τó κεφάλι του θλαδρα και γυρίζοντας στον ένομοτάρχη του είπε:

— Ναι, όραία τελετή. 'Ας μπουρούσα μονάχα νάλειπα έγω από δαύτη!...

'Όπως γράφαιμε και στο προηγούμενο φύλλο, μετά την κατατόμηση του 'Αρτζή, τόν πλήθος άρχισε να γυριάζη τούς δη- μίους:

— Γκούχα!... Γκούχα, άνθρωπογονιά- δες... χασάπιδες!...

Τότε ο δήμιος 'Αμοιραδάκης άγόριψε κι' άρχισε κι' αυτός να φασκελώνη τόν ζο- σμο και να φωνάζη:

— Ούέω, κανάγιδες!... 'Εχω κορυά- γιο, μορέ, να σας ζώφω όλους σας!...

Μέσα στο πορτογάλι του 'Αρτζή, μετά την κατατόμηση, βρέθηκε τó σημειωτά- ριό του, στο όποιο είχε σημειώσει διάφο- ρες ήμερομηνίες αγοράς και πωλήσεως μετοχών του Λαυριου. Επίσης στις τόπες του βρέθηκε ή πίπα του, μια οδοντογλυφίς και τó κάτωδι ποιημα, τó όποιο είχε γρά- φει, όπως φαίνεται, στις φυλακές, δίλιες ήμέρες προ της εκτέλεσεως του:

'Εγώ οι κυβερνήται μας που τόσα κατα- (πίνουν

στούς φυλακιμένους τούς πωγουός ου- δέ γραμί τούς δίνουν.

Βελτίωσιον τών φυλακών κανείς ποτέ να (μήν προσέμνη,

έάν δέν μείνουν ύπουργοί και αυτοί φυ- (λακισμένοι.

'Εν όνόματι του νόμου και τής άνεξαρ- (τησίας

διαπράττειν ανευθύους τερατώδεις ή- (δικίας.

Τούς άθώους φυλακίζουν, τούς ενόχους άθωώνουν και πολλούς άπροστατείνους άναθροπως θανατόνουν. 'Ελληνική, ή φυλακή να μάθης τή σημαίνει, τρώγη στενόχωρος, ύγρά, ζοφώδης, μισομένη. Κορέσι, φειρές, κώνωπες, τής βούτας ύσοοδία, γραμί μαύρο και ξίκικο, όδώνη και άργυρινία. Πηγή παντός νοσήματος και τόπος τής άεργίας,

νος καθώς ήταν, σήκωσε τή νέα κόρη από κάτω, και σοβαρά, με με- γάλο σεβασμό, όσαν να ήταν ή ίδια ή βασίλισσα, τή χαιρέτησε κι' έ- φμυγε...

'Επειτα από όχτώ μέρες, ή Φραγκίσκη παντρεύτηκε υ' ένα νέο άξιωματικό του όικου του δουός.

'Ο ίδιος ο δουός είχε προκίσει τή νέα κόρη. Τίμησε μάλιστα τούς γάμους της με την παρουσία του. Κι' όταν ή άμοσφη νύφη, σοβαρά και όλόγλωπη, πέτασε από μπροστά του, άκολουθώντας τó σύννεφο της, ο Φραγκίσκος στέναξε βαθεία κι' έννοιωσε τόν πρώτο έρωτικό πόνο...

Συγχρόνως θυμηθήκε τó όραίο όδοσ στον κήπο του παλατιού του, μπρός στο όποιο στάθηκε ένα πρσί, με σέβας και με θαυμασμό, και τó μύρισε μόνο, χωρίς να τολμήση να τó κόψη.

'Ενα ζωντανό τραντάκωλο ήταν κι' ή Φραγκίσκη. Κι' έτσι κι' αυτής, μονάχα τó θείο άρωμα της παρθενικότητός της και τής ά- γνώτητός της είχε υφώσει...

αχολή εξαχειρώσεως και πάσης κακουργίας, κοιλιάς κλαυθμώνος, κόλασις και λίκκος ανοιγμένους που πέφτει μέσο ζωντανός και βγαίνεισ πεθαμένος.

Τό προί της εκτέλεσεως του 'Αρτζή, αποτίβάστηκαν πρώτοι απ' τή «Σαλαμάνια» οι δήμιοι 'Αμοιραδάκης και Τελώνης.

'Ο Τελώνης είχε πεί τόν περιόδομο κι' ήτανε μισοεμθεμένος κι' άτάραχος σχεδόν. Κι' ο 'Αμοιραδάκης είχε κατεβάσει άγορετά ζο- νιάς. Μολαταύτα δέν μπορούσε να συγκρατήση τή συγκινήσι του. Όταν ανέβηκε στο άμάξι που θά τούς έφεργε στην 'Αθήνα, όταν τόπο της εκτέλεσεως, τά μάτια του βουρζώσανε και είπε μ' άπεί- ποια:

— 'Α, μιά δέν είνε ζωή αυτή!... Καλύτερα μιά κομποτεριά στο κεφάλι!...

'Όπως γράφαιμε στο προηγούμενο φύλλο, ο 'Αρτζής ανέβαινον- τας στη λαμνιτόμο, έβγαλε κι' έδωσε στον ένομοτάρχη που τόν συν- όδευε ένα γραμίμα (ύπόμνημα) για τόν Εισαγγελέα, λέγοντάς του πως μέσα σ' αυτό ύπάρχει όλη ή αλήθεια για τή δικαιοσύνη του Ζο- νιου.

Φαντάζεστε λοιπόν με τή άνεμοσυνία ανοίχτηκε και διαβάστηκε τó ύπόμνημα αυτό του κατατομηθέντος.

'Ο λαός περιέμενε άγωνιστός την δημοσίωσι τόν στις έφημερί- δες. Γιατί πολλοί έπίστευαν πως ο 'Αρτζής ήταν άθώος. Τί έγραψε λοιπόν τόν ύπόμνημα του ο μακαρίτης; Μήπως εξαγορευθήκε πραγματικά ένας άθώος;...

Μά όχι. Η δικαιοσύνη δέν είχε ζάνει λά- θος. 'Ο 'Αρτζής ήταν έννοχος. Στο ύπόμνη- μα του δηγείτο ένα όλόκληρο μυστηόρισμα. Πώς δίδεν ο Ζωνός — τó θύμα του — ή- ταν διεγθαμένος και πως τάχε ψήσει με μία κερία ύψηλής περιωπής, ή όποια ένδοξάσετο προς γάιον του λατρευτού της. 'Εξάρα δ- μος, ο Ζωνός έρωτεύτηκε μια νέα από κα- λό σπιτι κι' εξαγατέλιμε τήν ύψηλής περι- ωπής κερία, ή όποια εκδικιομένη έθαλε άν- θρώπους της και τόν έδολοφόνησαν...

Ποιά ήταν ή κερία αυτή; Ποιά ή νέα; Ποιά ο δολοφόρος;

'Ο 'Αρτζής δέν τόν ανέφερε στο ύπόμνη- μά του, τó όποιο δέν ήταν παρά μιά σειρά φρενολογημάτων.

'Η έφημερίδες της έπαχής διορθώνουν κι' ένα ιστορικό λάθος, στο όποιο ύπέλειαν, άν- νεγγραφοσινεσιν, περι τών έν 'Αθηνάς γενο- μένων κατωτοιήσεων. 'Εγχαφρα δηλαδή, ότι από τó 1870 που εξαγορευθήσαν οι λη- σταί 'Αρβανιάδες, ως τó 1878 που διά έ- κκατομιασ ο 'Αρτζής, δέν έγινε καμιά κατατόμηση στην 'Αθήνα, ενώ έβγαν τρεις όλεσ-όλες, μεταξύ τών όποίων και ή κατατόμηση του φηγοργουό του άργιλη- στόχου 'Αρβανιάχη.

'Ο φηγοργός αυτός του ληστοάχου έ- δειξε έξωσρητική γενναίοτητα κατω τις τε- λευταίος τόν στιγμές. Δέν τρούαξε καθόλου άντιχρόνους τήν λαμνιτόμο. Απεναντίας ανέβηκε πάνω σ' αυτή κι' έβγαλε έναν τρι- κούβεργο λόγω στο πλήθ, άπολαύσεσ «έτιμον πó νόμο» που τόν έ- στελενε στη λαμνιτόμο!...

Η ΚΑΡΑΤΟΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΚΟΥΡΓΟΥ ΚΟΤΡΩΝΗ

Και τόρα άς έρθουμε στη δευτέρα κατω χρονολογική σειρά κα- τωτομησης της αιματηράς αυτής περιόδου.

Μετά τόν 'Αρτζή εξαγορευθήκε δευτερος στο Λαύριο ο κατωρ- γος Βασίλειος Κοτρώνης. 'Ο Κοτρώνης είχε διαπράξει ένα θρασύ- τατο και άποτόρπαιο έγγυλιμα. Στις 2 Νοεμβριου του 1884, είχαν παραφρλάξει μαζί με τó συννεφο του Κ. Παγίδα και είχαν σκοπί- σει για να τούς ληστούνουν τόν ταμία της Γαλλικής 'Εταιρείας Λαυ- ριου, τόν γραμματίκα αυτής και ένα της φύλακα.

Και ο μέν Παγιδάς πέθανε στην φυλακή.

'Ο Κοτρώνης όμως καταδικάστηκε σέ θάνατο και τó απόγευμα της 8 'Ιουλιου 1887 τόν παρέλαβαν απ' τόν Παλιό Στρατόν, όπου εξαγορείτο, 30 χωροφύλακες, για να τόν μεταφέρουν σήφοροδοκίως στο Λαύριο, όπου θά γινόταν ή εκτέλεσίς του τήν έπομένη.

Στο Λαύριο είχαν μεταθεί όπως παρσούσιν στην κατατόμηση, ο Εισαγγελέας Μπούρης, ο ύπομωτάρχος Λελάκης και ο ύπάλληλος του 'Υπουργείου Δικαιοσύνης Νικολαΐδης.

'Ο Κοτρώνης, νεώτατος άκόμα, 20—21 έτών τó πολύ, δέν έδει- ξε στην άρχη κανένα φόβο, όταν τόν πήραν απ' τής φυλακές για να τόν οδηγήσουν στο Λαύριο, ποίχε σπηθεί ή λαμνιτόμο.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνέχεια.

Τά κεφάλια τών κατω τó 1870 κατατομηθέντων λη- στών 'Αρβανιάχηδων.

(Σκίτσος ξένου ζωγράφου.)